

Актуальність. Враховуючи сучасні тенденції ринку добрив України, обумовлені різними чинниками, і відсутність стало-розвиненого тваринницького комплексу тощо, сучасні системи застосування добрив потребують ретельного аналізу і оцінки, а також негайного коригування із врахуванням забезпечення позитивних балансів не тільки макроелементів, а й, у першу чергу, балансу гумусу. Тож, особливо актуальних у сучасних умовах господарювання постає пошук альтернативних шляхів відтворення гумусу, що можна реалізувати шляхом використання елементів біологізації систем удобрення.

Польові дослідження проводилися на території ФГ «Збруч» знаходиться в Лісостеповій зоні України, а саме в Зборівському районі Тернопільської області. Адміністративно-господарський центр знаходиться в селі Кабарівці на відстані 7 км від районного центру міста Зборів та 42 км від міста Тернопіль.

Метою досліджень було визначити баланси елементів живлення і гумусу і розробити раціональну систему удобрення сільськогосподарських культур із максимальним збереженням потенціалу ґрунту.

Об'єкт досліджень: агрохімічні і біологічні процеси у ґрунтах ФГ «Збруч».

Предмет досліджень: баланси макроелементів і гумусу у ґрунтах ФГ «Збруч», система удобрення із елементами біологізації.

Баланс фосфору поживних речовин в землеробстві господарства

Вносилися мінеральні добрива НАФК 16:16:16 (Білорусь), Аміачна селітра (Україна, Рівне), Сульфат амонію (Україна, Рівне), Карбамід (Україна, Черкаси), Тагнорам 21:21:21 (Польща), міндобрива компанії YARA-MILA модифікації 9-12-24 і 8-24-24 (Норвегія)

Найкраща ситуація по елементах живлення була відмічена в 2016 році: тоді на багатьох полях спостерігався позитивний баланс елементів NPK. У той же час найгірша ситуація по елементах живлення була в 2017 році, жодний елемент на кожному з полів не мав позитивного балансу

Баланс гумусу поживних речовин в землеробстві господарства

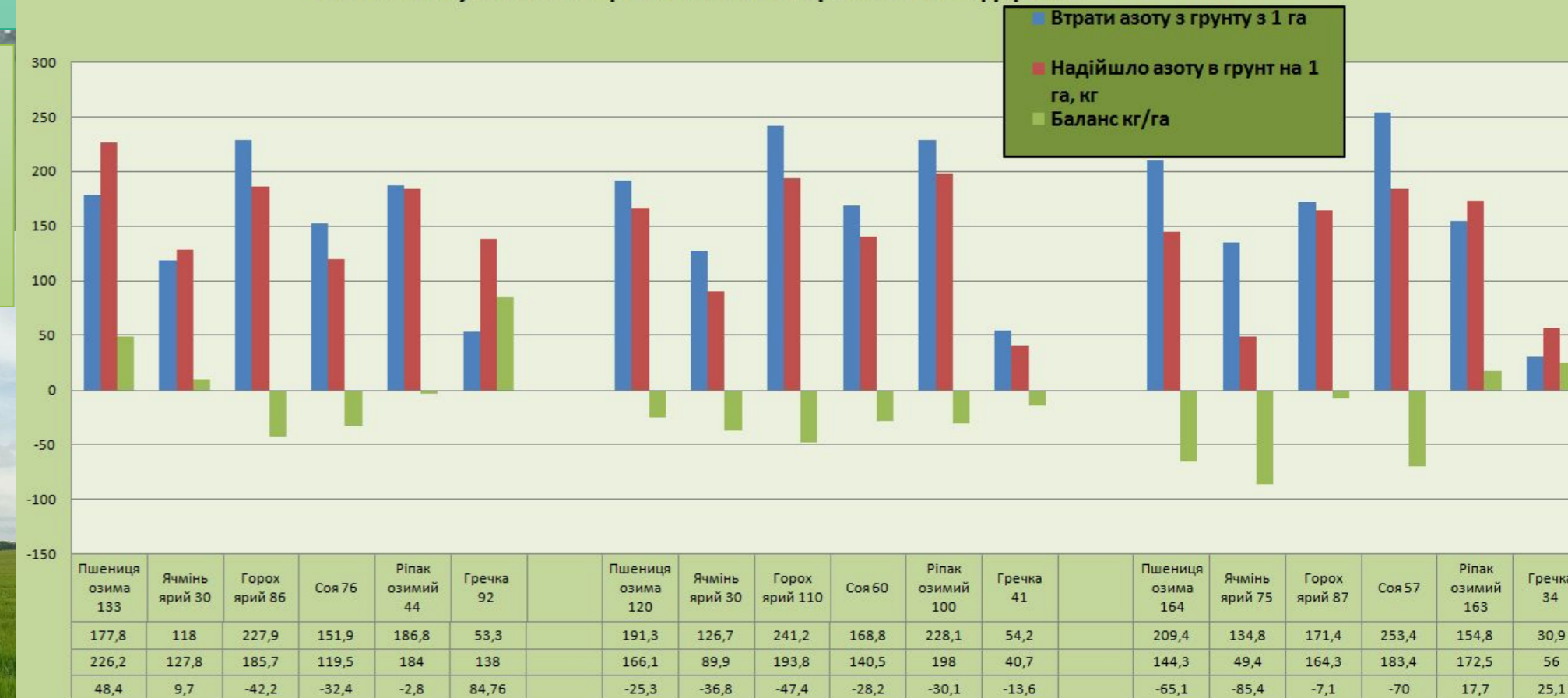
В той же час ми спостерігали негативну ситуацію по балансу гумусу на полях сівозміни.

Аналізуючи дані за 3 роки, баланс гумусу мав тільки від'ємні значення (2016—173,1 тонн, 2017 - -289 тонн, 2018 - -236,5 тонн)

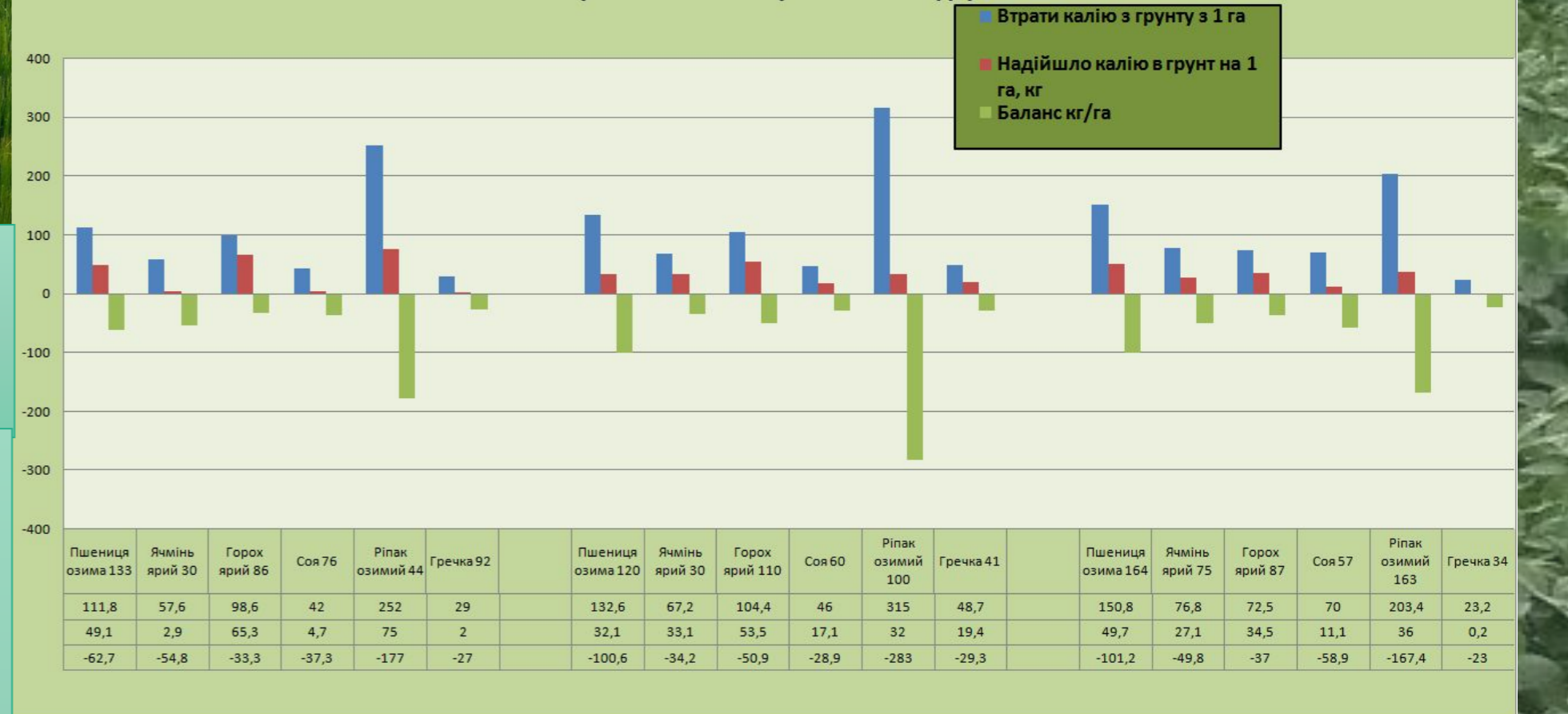
Сівозмінна, яка на даний час культивується в ФГ «Збруч»

1. Пшениця озима
2. Горох ярий
3. Ріпак озимий
4. Пшениця озима
5. Гречка
6. Ячмінь ярий
7. Соя
8. Соя

Баланс азоту поживних речовин в землеробстві господарства

Баланс калію поживних речовин в землеробстві господарства

Висновки: За останні 3 рр. простежується тенденція втрати потенціалу ґрунту, про що свідчать від'ємні баланси макроелементів і гумусу. Тож, господарство потребує розробки дієвих заходів щодо збереження і покращення родючості ґрунтів.